

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
Навчально-науковий інститут мистецтв**

**Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та
реставрації**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
РОБОТИ ЗА ДРУГИМ (МАГІСТЕРСЬКИМ) РІВНЕМ
ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Освітня програма «Образотворче мистецтво»

Другого (магістерського) рівня

**Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація»**

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Методичні рекомендації до підготовки та захисту кваліфікаційної роботи на здобуття другого (магістерського) рівня для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Івано-Франківськ. 2023.16 с.

Підготував: доц. Кузенко П.Я.

Методичні рекомендації до підготовки та захисту кваліфікаційної роботи затверджені на засіданні кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації. Протокол № 14 від “27” червня 2023 р.

1. Загальні положення

Кваліфікаційна (магістерська) робота виконується у формі наукового дослідження, що синтезує підсумок теоретичної та практичної підготовки в межах нормативної й варіативної складових освітньої програми підготовки фахівців другого (магістерського) рівня освіти та є формою контролю набутих студентами у процесі навчання інтегрованих знань, умінь і навичок, необхідних для виконання професійних завдань.

Кваліфікаційна робота у відповідності до стандарту вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» галузі 02 «Культура і мистецтво» для другого (магістерського) рівня вищої освіти затвердженого МОН України (Наказ МОН України №726 від 24.05.2019 р.), має передбачити самостійне розв'язання складної задачі або комплексної проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Тема магістерської наукової роботи повинна бути актуальною, мати теоретичне і прикладне значення, відповідати сучасному стану та перспективам розвитку науки, а також враховувати особистий інтерес здобувача освіти. Тема також повинна бути, за можливості, короткою, відповідати обраній спеціальності та вказувати на проблему, яка буде вирішуватися. Тематика магістерської наукової роботи повинна відповідати професійним завданням, зафіксованим в освітній програмі спеціальності.

Закріплення теми кваліфікаційної роботи та призначення наукового керівника затверджується на засіданні кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації.

Доповненням до основної наукової роботи є пов'язана з нею (тематично, технологічно тощо) творча практична робота.

2. Структура наукової роботи

Кваліфікаційна робота повинна мати:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних позначень (за необхідності);
- вступ;
- перший розділ – теоретичний (історіографія, джерела, методика дослідження);
- наступні розділи – дослідницько-аналітичні структурно вибудовуються відповідно до змісту та основних завдань, сформульованих студентом.
- загальні висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

3. Вимоги до структури та змісту наукової роботи

Вступ висвітлює наукове обґрунтування актуальності обраної теми, у ньому відзначають мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, зазначають перелік застосованих методів дослідження, вказують наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, апробацію результатів роботи, загальну характеристику структури й обсягу магістерської роботи.

Загальну характеристику магістерської роботи у вступній частині подають у такій послідовності.

Актуальність теми

Шляхом критичного аналізу, порівняння з відомим вирішенням проблеми, визначення питань, які необхідно розв'язати, обґрунтовують актуальність і доцільність наукової роботи.

Мета та завдання роботи повинні бути чітко сформульованими та відображати тему дослідження. Від чіткості визначених завдань залежать структура наукової роботи, системність, логіка та можливість досягнення мети дослідження і обґрунтованих висновків. Тому при формулюванні завдань необхідно дотримуватись визначеної логіки дієслів. Наприклад, використовувати такі слова: дослідити, розглянути, розкрити; дати характеристику; критично проаналізувати; провести, здійснити; оцінити; виявити, визначити, виділити, систематизувати, структурувати; узагальнити, класифікувати; окреслити; обґрунтувати; довести; розробити; сформулювати, сформувати; запропонувати, розробити рекомендації тощо.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що створює проблемну ситуацію. Це явище автор бере для проведення дослідження.

Предмет дослідження це область знань, що міститься в межах об'єкта.

Як категорії науки об'єкт і предмет співвідносяться між собою як загальне і приватне.

Методи дослідження. Зазначають перелік використаних методів для досягнення поставленої в дослідженні мети.

Наукова новизна одержаних результатів визначає особистий внесок автора у вирішення досліджуваної проблеми. Необхідно чітко сформулювати наукові положення, запропоновані автором самостійно, акцентуючи особливу увагу на ступені новизни в дослідженні.

Практичне значення одержаних результатів.

У магістерській роботі необхідно подати відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації, як їх використати.

Апробація результатів роботи. Зазначається, на яких наукових конференціях, круглих столах, семінарах, оприлюднено результати наукового дослідження, що закладено в основу магістерської роботи.

Структура наукової роботи. Подають перелік структурних елементів кваліфікаційної роботи та відомості про її обсяг.

Основна частина магістерської роботи може складатися з розділів, підрозділів.

В основних розділах магістерської роботи автор подає

- огляд літератури за темою, методологію та джерела дослідження;
- описує хід наукового дослідження, детально викладає результати власних досліджень та їх наукової новизни.

Висновки. У висновках викладають найважливіші наукові результати, одержані в роботі. Вони повинні містити стислий виклад актуальності теми, зроблених узагальнень, оцінок, а також пропозицій автора наукового дослідження. Висновки повинні відображати досягнення автором наукової роботи поставленої мети і завдань.

Список використаних джерел свідчить про рівень вивчення досліджуваної проблеми. Усі використані джерела нумерують і розміщують у списку в алфавітному (кирилиця, латиниця) порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Бібліографічний опис списку використаних джерел може оформлятися за вибором студента з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302 : 2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання».

Додатки використовують для повноти відображення викладеного в науковій роботі матеріалу. До них вносяться допоміжні матеріали:

- допоміжні ілюстрації;
- таблиці з цифровими даними;
- інструкції, методики та ін.

4. Загальні вимоги до оформлення наукової роботи

Текст магістерської роботи набирають на комп'ютері через 1,5 міжрядкові інтервали (до 30 рядків на сторінці), друкують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм), шрифт – Word Times New Roman, розмір 14 мм. Поля: зліва – 25 мм, справа – 15 мм, зверху і знизу – 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким.

Кожну структурну частину магістерської роботи починають з нової сторінки. Заголовки структурних елементів наукової роботи (ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ) друкують великими літерами симетрично до тексту.

ЗМІСТ. Зазначають назви усіх структурних елементів магістерської роботи та номери їх початкових сторінок.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ. Уводять як структурна частина роботи у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Нумерація. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, додатків, таблиць, ілюстрацій, рисунків, подають *арабськими цифрами*. Нумерація сторінок магістерської роботи повинна бути наскрізною (включаючи додатки) і зазначатися у правому верхньому куті аркуша.

Першою сторінкою є титульний аркуш, який враховують до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться. Нумерація сторінок зазначається, починаючи з другої сторінки тексту.

Номер розділу зазначають після слова «**РОЗДІЛ**». З нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами. Кожний розділ починають з нової сторінки.

Нумерацію підрозділів здійснюють у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприклад: «2. 4» (четвертий підрозділ другого розділу).

Оформлення посилань на інформаційні джерела. Посилання в тексті подають у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки, наприклад: [32, с. 85]. Перша цифра відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга – номеру сторінки.

Ілюстрації в додатках позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового

номера ілюстрації через крапку. Наприклад, Рис. 1. 3 – третій рисунок першого розділу. Номер та назва ілюстрації розміщують послідовно під ілюстрацією, відокремлених крапкою. Наприклад:

Рис. 2. 4. Сакральне мистецтво Прикарпаття

Таблиці нумерують арабськими цифрами в межах розділу. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 2.3. – третя таблиця другого розділу і зазначається у крайньому правому положенні над назвою таблиці.

Назву таблиці друкують жирним шрифтом над таблицею. Наприклад:

Таблиця 2.3

Перелік художників Прикарпаття

Додатки оформлюють як продовження наукової роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний додаток необхідно друкувати з нової сторінки.

У верхньому правому куті сторінки малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток А». Додатки позначають великими літерами української абетки, окрім Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Додаток повинен мати заголовок, зазначений малими літерами з першої великої.

Обсяг кваліфікаційної (магістерської) наукової роботи має містити 65-68 сторінок основного тексту роботи (вступ, розділи, висновки).

5. Загальні вимоги до практичної частини кваліфікаційної роботи

Важливе значення для художників-практиків має практична складова магістерської роботи, де студенти мають змогу на основі узагальненого теоретичного матеріалу проявити свої творчі здібності та підтвердити свою освітню кваліфікацію «Магістр образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва та реставрації».

Творча практична робота є пов'язана з науковою роботою (тематично, технологічно тощо). Студенти виконують її у техніках графіки, малярства, іконопису, скульптури.

6. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи

Упродовж навчання за освітньою програмою другого (магістерського) рівня студенти проходять періодичну звітність виконання магістерської роботи.

Не пізніше ніж за 20 днів до захисту кваліфікаційна робота подається на

перевірку на плагіат. Після перевірки магістерської роботи на академічний плагіат (не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку офіційного захисту) здобувач проходить попередній захист, відповідно до якого кафедра приймає рішення про допуск студента до захисту.

До початку (за 3 дні) роботи Екзаменаційної комісії магістрант здає на кафедру наступні матеріали:

- магістерську наукову роботу (два роздрукованих та підшитих примірники і записаний на CD диск її електронний варіант);
- творчу практичну частину магістерської роботи;
- письмовий відгук наукового керівника;
- рецензію;
- паспорт творчої роботи;
- завдання на кваліфікаційну роботу студента.

Окрім зазначених матеріалів, студент може подати на кафедру інші свої напрацювання, що характеризують наукову і практичну цінність магістерської роботи: опубліковані статті, тези, документи тощо.

Захист кваліфікаційної роботи відбувається на відкритому засіданні ЕК в якому бере участь не менше ніж половини її складу (при обов'язковій присутності голови комісії або його заступника). Члени екзаменаційної комісії ознайомлюються із представленими до захисту матеріалами заздалегідь. Студентам рекомендовано запросити на захист своїх наукових керівників (наукових консультантів) та рецензентів. Тривалість захисту кваліфікаційної роботи - до 20-ти хвилин.

Структура захисту кваліфікаційної роботи:

- доповідь студента (до 5-7 хв) про зміст та основні положення кваліфікаційної роботи;
- відповіді студента на запитання від членів ЕК та осіб, присутніх на захисті;
- виступ наукового керівника (або оголошення його відгуку);
- виступ рецензента (або оголошення його рецензії);
- обговорення;
- завершальне слово студента;
- оцінювання роботи.

Засідання екзаменаційної комісії із захисту кваліфікаційної роботи, оформляється протоколом. Результати захисту кваліфікаційної роботи визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», які оголошують студентам у той самий день (після оформлення протоколів).

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань студентів, виявлених при захисті кваліфікаційної роботи, приймається ЕК на засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії. При однаковій кількості голосів, голос голови екзаменаційної комісії є вирішальним.

Здобувачі освіти, які виявили особливі здібності до наукової роботи, захистили кваліфікаційну роботу на «відмінно», є переможцями Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт, мають наукові публікації, можуть бути рекомендовані ЕК до вступу в аспірантуру.

Якщо захист кваліфікаційної роботи не відповідає вимогам рівня атестації, екзаменаційна комісія приймає рішення про те, що здобувач освіти є неатестованим. Студент, який отримав незадовільну оцінку під час захисту кваліфікаційної роботи, відраховується з університету. У випадку неявки студента для захисту кваліфікаційної роботи, у протоколі відзначається, що здобувач освіти є неатестованим у зв'язку з неявкою на засідання екзаменаційної комісії.

Студенти, які у визначений термін не захистили кваліфікаційну роботу, мають право на повторний її захист протягом 3 років після закінчення закладу вищої освіти на засадах, визначених Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника. У випадку незадовільного захисту кваліфікаційної роботи екзаменаційна комісія встановлює, чи може здобувач освіти подати на повторний захист ту саму кваліфікаційну роботу з доопрацюванням, чи повинен опрацювати визначену кафедрою нову тему.

7. Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

При оцінюванні кваліфікаційної роботи беруться до уваги:

- вміння автора послідовно і чітко викласти сутність та результати дослідження;
- змістовність і цілісність структури дипломної роботи;
- інформативність заголовків розділів і підрозділів щодо їхнього змісту, логічний зв'язок між проблемою і розподілом кваліфікаційної роботи на розділи та підрозділи;
- обґрунтованість мети кваліфікаційної роботи, логічність поставлених завдань і шляхів їх вирішення;
- відповідність аналізу та рішення проблеми кваліфікаційному рівню магістра;
- правильна визначеність об'єкта і предмета дослідження;
- вміння студента знаходити та здійснювати опрацювання наукової інформації;
- використання сучасних методів аналізу інформації;
- надійність методів дослідження;
- ґрунтовність та чіткість отриманих висновків;
- практична цінність результатів дослідження;
- загальне оформлення кваліфікаційної роботи;
- здатність студента аргументовано захищати свої думки та погляди;
- наявність та логічна послідовність всіх необхідних структурних елементів у науковій роботі;
- відповідність кваліфікаційної роботи встановленим вимогам;

- загальний рівень володіння культурою наукової комунікації;
- змістовність, креативність та технічна досконалість творчої практичної роботи.

8. Система оцінювання кваліфікаційної роботи

Результати захисту кваліфікаційних робіт оцінюються з використанням: 100 - бальної системи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»).

Накопичування балів під час захисту кваліфікаційної роботи	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Наукове дослідження	70
Творча практична робота	30
Максимальна кількість балів	100

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Воронкова В. Г., Кириєнко С. І., Ажажа М. А., Гук А. С. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Запоріжжя, 2015. 94 с.
2. Гаврилов Є.В., Дмитриченко М.Ф. Технологія наукових досліджень і технічної творчості. Київ: Знання України. 2007. 318с.
3. Головій В. М., Кузькін Є. Ю., Піддубна Л. В. Основи наукової діяльності: методологія, організація, оформлення результатів: навч. посіб. Київ: “Хай-Тек Пресс”, 2010. 344 с.
4. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. пос. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с.
5. Дегтярьов А. В., Кокодій М. Г., Маслов В. О. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 78 с.
6. Дейниченко Г. В., Постнов Г. М. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2014. 115 с.
7. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 212 с.
8. Зацерковний В. І. Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
9. Каламбет С. В., Іванов С. В., Півняк Ю. В. Методологія наукових досліджень. Дніпропетровськ: Герда, 2015. 190 с.
10. Кравець Н. П. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 77 с.
11. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2006. – 206 с.
12. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: ЦУЛ, 2011. 144 с.
13. Методичні рекомендації до написання та захисту дипломної роботи за другим

(магістерським) рівнем вищої освіти. Затверджено: протокол від 27 червня 2018 р. засідання Вченої ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; із внесеними змінами протоколом № 6 від 26 червня 2020 р.

Взірець титульної сторінки

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

на тему _____

Виконав: студент _____ курсу, _____ групи

спеціальності _____
(шифр і назва спеціальності)

(прізвище та ініціали студента)

Керівник _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Рецензент _____
(науковий ступінь, вчене звання, посада прізвище та ініціали)

Взірець індивідуального завдання

Прикарпатський національний університет
імені Василя СтефаникаІнститут _____
Кафедра _____
Освітній рівень _____
(шифр і назва)Затверджено на засіданні
кафедри _____
Протокол №__ від _____
Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище, ініціали)ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи

керівник роботи _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Перелік питань, які потрібно розробити _____

3. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

п/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Студент _____
(підпис) (прізвище та ініціали)Керівник роботи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Додаток В

Взірець форми відгуку наукового керівника

ВІДГУК
на кваліфікаційну роботу

студента _____
(прізвище, ім'я)

на тему _____
(назва теми)

(Текст відгуку)

_____ Загальна оцінка кваліфікаційної роботи та висновки щодо
рекомендації до
захисту в ДЕК.

Науковий керівник _____
(посада, місце роботи) _____
(ініціали, прізвище) _____ (підпис)

“ _____ ” _____ 20 _____ р.

Орієнтовний план кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

ВСТУП

Розділ 1. ІСТОРІОГРАФІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ТА ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА
ДОСЛІДЖЕННЯ.

Розділ 2. ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ, ЩО ВИВЧАЄТЬСЯ

2.1.....

2.2.....

2.3.....

Розділ 3. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ.

3.1.....

3.2.....

3.3.....

3.4.....

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Паспорт творчої роботи

Назва

творю: _____

Автор

творю: _____

Рік виконання

Опис роботи (матеріал, техніка виконання, розмір)

Розрахунок вартості матеріалів

<i>Найменування</i>	<i>Кількість</i>	<i>Вартість 1 шт.</i>	<i>Загальна сума</i>

Витрати на електроенергію

<i>Найменування</i>	<i>Кількість</i>	<i>Потужність в Вт</i>	<i>Час роботи</i>	<i>Кількість днів роботи</i>	<i>Разом кВт</i>	<i>Тариф</i>	<i>Всього</i>

Мистецька вартість твору

	<i>Ціна</i>
Мистецька вартість твору (художня ідея, композиційне вирішення, виконання роботи)	

Загальна калькуляція

<i>Творча робота</i>	<i>Складові калькуляції</i>	<i>Всього</i>
	матеріали	
	електроенергія	
	мистецька вартість	
Всього		